

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»
та методичні рекомендації
до їх виконання**

Харків
2020

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Електронне видання

**ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»
та методичні рекомендації
до їх виконання**

для студентів
Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України
денної та заочної форми навчання
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

**Харків
2020**

Тематика курсових робіт з навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування» та методичні рекомендації до їх виконання для студентів Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України денної та заочної форми навчання другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» / уклад.: Н. П. Матюхіна, С. А. Федчишин, О. Б. Червякова. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2020. 77 с.

Укладачі: Н. П. Матюхіна,
С. А. Федчишин,
О. Б. Червякова

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2020

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота з навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування» виконує важливу роль у професійній підготовці студентів магістерської програми «Публічне адміністрування у сфері юстиції». Вона являє собою самостійну дослідницьку працю з актуальної проблеми організації та правового забезпечення публічного адміністрування, яка сприяє закріпленню отриманих теоретичних знань, виробленню навиків наукового дослідження, розвитку самостійного творчого та логічного мислення.

Мета курсової роботи полягає в поглибленні й узагальненні знань, набутих під час освоєння навчальної дисципліни «Основи публічного адміністрування», закріпленні навичок застосування чинного законодавства та його тлумачення, виробленні умінь самостійно аналізувати літературні джерела, які відбивають сучасні погляди правознавців на розв'язання проблем розвитку публічного адміністрування, здійснювати пошук відповідей на питання юридичної науки і практики, узагальнювати та робити висновки.

Підготовка курсової роботи сприяє не тільки осмисленню та засвоєнню певної теми, обраної студентом, а й вимагає опанування навчальної дисципліни як цілісної системи, оскільки вирішення навіть вузького питання буде успішним, якщо воно ґрунтується на глибокому розумінні матеріалу.

Для написання курсових робіт пропонуються найважливіші і найактуальніші в науці теми у сфері організації та правового забезпечення публічного адміністрування. До кожної з них наводиться орієнтовний план, методичні поради до виконання курсової роботи та підготовки окремих її розділів, а також список рекомендованих нормативно-правових актів та літератури.

У *вступі до курсової роботи* перш за все потрібно обґрунтувати актуальність обраної теми; далі послідовно розглядається кожне питання плану; у заключній частині робляться аргументовані висновки, висловлюється власне бачення вирішення проблемного питання, що досліджувалось;

окремо наводиться список використаних нормативно-правових актів та літератури.

Обов'язковим є дотримання вимог академічної доброчесності, що, поряд з іншим, передбачає посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей. У курсовій роботі слід робити посилання на вихідні джерела. Виноски можуть бути наскрізні (подаються в тексті у квадратних дужках із зазначенням номера джерела у списку використаних джерел та номера сторінки; у цьому випадку список використаних джерел повинен базуватись за принципом послідовності згадування в тексті) або посторінкові (здійснюється в кінці сторінки із зазначенням автора, назви джерела, видавництва та відповідної сторінки; список джерел оформлюється в алфавітному порядку). Підрядкові виноски на джерела, а також список використаних нормативно-правових актів та літератури подаються за єдиними стандартизованими правилами бібліографічного опису.

При написанні курсової роботи слід використовувати міжнародні договори України, ратифіковані Верховною Радою України, закони України та підзаконні нормативно-правові акти, монографії, наукові статті, тези доповідей та наукових повідомлень, науково-практичні коментарі до актів законодавства, навчально-методичні матеріали, звіти та інші матеріали практичної діяльності органів виконавчої влади, судової практики тощо.

Курсова робота виконується в рукописному вигляді (розбірливим почерком) або у друкованому (за вибором студента) на зшитих аркушах паперу формату А-4 (текст – тільки на одній стороні аркуша) або в окремому зошиті. Усі сторінки повинні мати наскрізну нумерацію у верхньому правому куті.

Обсяг курсової роботи – 25-30 сторінок, включно із планом роботи, вступом та списком використаних нормативно-правових актів і літератури. Курсова робота підписується автором на останній сторінці. Інші рекомендації стосовно підготовки та оформлення курсових робіт наводяться у додатку 1.

У додатку 2 розміщено зразок оформлення титульної сторінки роботи (окремо для студентів денної та заочної форми навчання). Виконана робота подається на кафедру за місяць до завершення відповідного навчального семестру.

При підготовці та поданні курсових робіт студенти повинні дотримуватись вимог, передбачених Положенням про порядок підготовки, подання, обліку, захисту та зберігання курсових робіт (наказ ректора № 70-с від 14.02.2013 р., зі змінами).

Захист курсової роботи проводиться відкрито перед комісією у складі двох викладачів. Склад комісії визначається завідувачем кафедри.

Підсумкова оцінка з написання та захисту курсової роботи для студентів денної форми навчання складається із суми балів, виставлених рецензентом і отриманих за результатами захисту. Критерії оцінювання знань і умінь студентів денної та заочної форм навчання під час захисту курсової роботи наводяться у додатку 3.

ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ ТА МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДО ЇХ ВИКОНАННЯ

Тема 1. Адміністративна реформа як інструмент удосконалення публічного адміністрування

Орієнтовний план

1. Адміністративна реформа: поняття, мета та види
2. Адміністративна реформа в Україні, її мета, завдання, основні етапи і напрями.
3. Сучасний етап реформування публічного адміністрування в Україні:
 - 3.1. Мета, основні завдання та напрями реформування державного управління з урахуванням європейських принципів і стандартів належного урядування.
 - 3.2. Удосконалення організації та діяльності системи органів виконавчої влади
 - 3.3. Основні завдання та напрями реформування державної служби;
 - 3.4. Децентралізація публічного адміністрування.
4. Досвід адміністративних реформ зарубіжних країн.

Висвітлюючи перше питання, слід окреслити на основі узагальнення опрацьованих джерел власне розуміння поняття «адміністративна реформа», її мети, завдань та основних видів. Важливо враховувати, що адміністративна реформа повинна мати комплексний та регулярний характер, оскільки вона означає перехід до нової моделі державної адміністрації. Кожна країна накопичила власний досвід у сфері адміністративних

реформ. Цей досвід має суттєві особливості. Разом із тим вектор адміністративних реформ є загальним, а саме: запровадження цілісного комплексу узгоджених заходів, спрямованих на створення більш ефективної системи державного управління.

Друге питання присвячене реалізації адміністративної реформи в Україні. Прийняття Конституції України 1996 р. зумовило потребу перетворень системи органів виконавчої влади на нових засадах, прийняття базових законів про уряд, центральні органи виконавчої влади та місцеві державні адміністрації. Концепція адміністративної реформи була схвалена Указом Президента України від 22 липня 1998 р. № 822. Дане питання потребує висвітлення мети, завдань, основних етапів і напрямів адміністративної реформи, з окремим акцентом на її досягненнях та проблемах.

Особливості сучасного етапу реформування публічного адміністрування в Україні слід розглянути в межах третього питання курсової роботи. Сучасний етап реформування публічної адміністрації у світі пов'язується із запровадженням та реалізацією концепції належного управління (врядування). Повною мірою це стосується і України, враховуючи спрямування та пріоритети її розвитку. Саме тому в роботі особливу увагу слід приділити визначенню мети, завдань та основних напрямів реформування державного управління в Україні з урахуванням європейських принципів та стандартів належного урядування. З-поміж напрямів реформи публічного адміністрування доцільно розглянути такі, як: *удосконалення організації та функціонування системи органів виконавчої влади, реформування державної служби, децентралізація публічного адміністрування.*

Європейські стандарти належного урядування сформульовані в документі SIGMA “Принципи державного управління”, який містить систему принципів і критеріїв оцінки державного управління. Вони визначають, що саме належне врядування означає на практиці, та окреслюють основні вимоги до добре функціонуючої системи органів державного управління.

Ці принципи є основою європейського адміністративного простору.

Завершують роботу висновки, в яких бажано викласти власну точку зору щодо сучасного стану реформ у сфері публічного адміністрування, існуючих проблем та можливих пріоритетів і перспектив.

Список нормативно-правових актів та літератури

Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30 ст.141. (з наступ. змін. та допов.).

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

Про Центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України № 810 від 22.07.1998. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/810/98>

Про забезпечення впровадження єдиної державної політики реформ в Україні: Указ Президента України від 23.07.2014 № 614/2014 (із змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/614/2014#Text>

Про схвалення Концепції оптимізації системи центральних органів виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 № 1013-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013-2017-%D1%80#Text>

Про утворення Офісу реформ: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.10.2016 № 768. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/768-2016-%D0%BF#Text>

Стратегія реформування державного управління України

на період до 2021 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 (в редакції від 18.12.2018 №1102). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>

Про схвалення Концепції запровадження посад фахівців з питань реформ: розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.11.2016 № 905-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npras/249552384>

Адміністративне право України. Повний курс: підручник / Галуцько В., Діхтієвський П., Кузьменко О., Стеценко С. та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. С. 15–23. URL: [file:///C:/Users/mnp_0/Downloads/RoNrLY2xgDzeTBNhlVAwuqU2Ka-4xjfd%20\(5\).pdf](file:///C:/Users/mnp_0/Downloads/RoNrLY2xgDzeTBNhlVAwuqU2Ka-4xjfd%20(5).pdf)

Біла книга Європейського врядування (розділ II. Принципи ефективного врядування). URL: http://pravo.org.ua/files/konstutyc/WHITE_BOOK_UKR_REV.pdf

Децентралізація публічної влади: досвід європейських країн та перспективи України / Бориславська О. М., Заверуха І. Б., Школик А. М. та ін.; Центр політико-правових реформ. Київ: Москаленко О. М., 2012. 212 с.

Звіт про результати аудиту ефективності використання коштів державного бюджету на заходи з реалізації комплексної реформи державного управління: затв. рішенням Рахункової палати від 23.10.2018 № 27-1. URL: https://tr.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2018/27-1_2018/Zvit_27-1_2018.pdf

Матюхіна Н. П. Адміністративні реформи як відповідь на виклики суспільства (зарубіжний досвід, основні підходи та тенденції). *Публічне адміністрування в умовах змін та перетворень: проблеми організації та правового забезпечення*: зб. наук. пр. за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф. Харків, 12–13 квіт. 2018 р. С. 24–27.

Матюхіна Н. П. До проблеми оновлення понятійного апарата адміністративного права. *Актуальні проблеми адміністративно-правової науки (до 95-річчя з дня народж. Р. С. Павловського)*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Харків, 26 верес. 2019 р.). Херсон: Видав. дім «Гельветика», 2019. С. 65–68.

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018. Розд.1, II.

Офіс реформ Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/uryad-ta-organi-vladi/ofis-reform-kabinetu-ministriv-ukrainu>

Проект Концепції публічної адміністрації В Україні (Центр політико-правових реформ) URL: http://pravo.org.ua/files/stat/Concept_public_administration.pdf

Пухтецька А. А. Запровадження принципів та стандартів належного урядування у діяльності публічної адміністрації. *Наукові записки. Т.103. Юридичні науки.* 2010. С. 36–40. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3840/Pukhtetska_Zaprovadzhennia_pryntsypiv.pdf?sequence=1

Реформа децентралізації. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/efektivne-vryaduvannya/reforma-decentralizaciyi>

Центральний офіс реформ з децентралізації: URL: <https://decentralization.gov.ua/news/3886>

ОЕСР (2017), SIGMA, Принципи державного управління, ОЕСР, Париж, http://www.sigmaxweb.org/publications/Principles-of-Public-Administration_Edition-2017_ENG.pdf

Т е м а 2 . Публічна служба в механізмі реалізації завдань та функцій публічного адміністрування

Орієнтовний план

1. Поняття та ознаки публічної служби.
2. Правове регулювання публічної служби в Україні.
3. Види публічної служби в Україні:
 - 3.1. Державна служба.
 - 3.2. Служба в органах місцевого самоврядування.
4. Зарубіжний досвід у сфері організації та правового регулювання публічної служби.

Розкриваючи перше питання плану, слід визначити поняття та ознаки публічної служби як важливого механізму реалізації публічного адміністрування. Доцільно звернути увагу на існуюче різноманіття підходів стосовно визначення поняття «публічна служба». Окрему увагу необхідно приділити значенню публічної служби для забезпечення ефективного функціонування органів публічної влади.

Викладення другого питання плану має ґрунтуватись на аналітичному огляді законодавчих документів, що визначають правові засади публічної служби в Україні. Слід навести перелік нормативно-правових актів, які регулюють відносини у сфері публічної служби, охарактеризувати предмет їх регулювання та зміст. Зокрема, доцільно зупинитись на аналізі положень Конституції України, законів України «Про державну службу», «Про Кабінет Міністрів України», «Про центральні органи виконавчої влади», «Про запобігання корупції», «Про військовий обов'язок і військову службу», «Про національну поліцію», «Про дипломатичну службу», «Про судоустрій і статус суддів», «Про службу в органах місцевого самоврядування», підзаконних нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України та Національного агентства України з питань державної служби. На підставі аналізу доцільно визначити можливі напрями систематизації законодавства України у сфері публічної служби.

Висвітлюючи третє питання, необхідно охарактеризувати види публічної служби в Україні та надати їм загальну характеристику (діяльність на державних політичних посадах, професійна діяльності суддів, прокурорів, патронатна служба та ін.). При цьому окрему увагу слід приділити характеристиці основних видів публічної служби в Україні: а) державної служби; б) служби в органах місцевого самоврядування.

У останньому пункті плану необхідно проаналізувати зарубіжний досвід у сфері організації та правового регулювання публічної служби. Особливу увагу рекомендується приділити відповідному досвіду держав – членів ЄС. Доцільно акцентувати увагу на відсутності єдиної термінології для позначення службової діяльності («цивільна служба», «державна

служба», «публічна служба» тощо). Слід визначити підходи іноземних держав щодо законодавчого врегулювання публічної служби, обсягу та змісту її поняття, завдань та видів. Необхідно відзначити роль актів «м'якого права» у сфері публічної служби, зокрема Рекомендацій Комітету Міністрів Ради Європи. Бажано визначити напрями адаптації публічної служби в Україні до європейських стандартів.

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. *Офіційний вісник України*. 2005. № 32. Ст. 1918 (з наступ. змін. та допов.).

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. Ст. 149. (з наступ. змін. та допов.).

Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. *Офіційний вісник України*. 2014. № 87. Ст. 2474 (з наступ. змін. та допов.).

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. *Офіційний вісник України*. 2014. № 20. Ст. 619. (з наступ. змін. та допов.).

Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. *Офіційний вісник України*. 2011. № 27. Ст. 1123.

Про дипломатичну службу: Закон України від 07.06.2018 р. *Офіційний вісник України*. 2018. № 50. Ст. 1747 (з наступ. змін. та допов.).

Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25.03.1992 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. Ст. 385 (з наступ. змін. та допов.).

Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02.06.2016 р. *Офіційний вісник України*. 2016. № 56. Ст. 1935. (з наступ. змін. та допов.).

Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. *Офіційний вісник України*. 2015. № 63. Ст. 2075 (з наступ. змін. та допов.).

допов.).

Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 33. Ст. 175 (з наступ. змін. та допов.).

Авер'янов В. Б. Андрійко О. Ф. Сучасний стан та основні напрями розвитку законодавства про державну службу в Україні. *Часопис Київського ун-ту права*. 2006. № 4. С. 3–9.

Битяк Ю. П. Пріоритетні напрями забезпечення ефективного функціонування публічної служби в Україні *Теорія і практика правознавства*. 2015. Вип. 1 (7). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63434/58849>

Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посібник / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018. С. 8–17.

Грищук А. Б. Державна служба в Україні: адміністративно-правовий вимір: монографія. Львів: 2018. С. 27–72.

Кірмач А. В. Проходження державної служби: європейський досвід правового регулювання: [монографія] / відп. ред. В. Б. Авер'янов. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. С. 33–84.

Коліушко І. Б. Виконавча влада та проблеми адміністративної реформи в Україні: монографія. Київ: Факт, 2002. С. 63–97.

Марченко О. О. Деякі аспекти законодавчої дефініції поняття “публічна служба” має бути уточнено. *Карпатський правничий часопис*. 2013. № 3. С. 59–63

Мотренко Т. Сучасний досвід організації державної служби в зарубіжних країнах. *Вісник державної служби України*. 2007. № 2. С. 24–37.

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018. С. 96-100.

Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України: монографія / А. В. Кірмач, В. П. Тимошук, М. В. Фігель та ін.; за заг. ред. В. П. Тимошука, А. М. Школика. Київ: Конус-Ю, 2007. С. 10–29, 698–735.

Янюк Н. Актуальні проблеми формування публічної служби в Україні. *Вісник Львівського ун-ту*. Серія “Юридична”. 2010. Вип. 51. С. 162–167.

Т е м а 3 . Керівник державної служби як суб’єкт управління персоналом у державному органі

Орієнтовний план

1. Поняття, види та повноваження керівників державної служби в державному органі.
2. Особливості правового статусу керівників державної служби в органах юстиції:
 - 2.1. Державний секретар Міністерства юстиції України.
 - 2.2. Голова Державної архівної служби України.
 - 2.3. Начальник міжрегіонального управління юстиції Міністерства юстиції України.
3. Зарубіжний досвід у сфері організації та правового регулювання управління державною службою в державному органі.

При розкритті першого питання плану слід навести визначення поняття «керівник державної служби в державному органі», закріплене Законом України «Про державну службу», та охарактеризувати його ознаки. Доцільно відзначити узагальнюючий характер поняття «керівник державної служби в державному органі» та підкреслити, що його повноваження в державних органах реалізуються різними посадовими особами. Важливо окреслити співвідношення таких понять, як «керівник державного органу» та «керівник державної служби в державному органі».

Необхідно охарактеризувати місце керівника державної служби в системі управління державною службою, проаналізувати його повноваження як суб’єкта управління персоналом у державному органі. Окрему увагу слід приділити повноваженням керівника державної служби щодо забезпечення

службової дисципліни в державному органі. Розкриваючи перше питання плану, бажано зупинитись на взаємодії керівника державної служби та служби управління персоналом у державному органі. Слід акцентувати увагу, що на службу управління персоналом в державному органі покладається забезпечення здійснення керівником державної служби своїх повноважень.

Друге питання плану слід присвятити аналізу особливостей правового статусу керівників державної служби в органах юстиції. Зокрема, на підставі аналізу законодавства України та наукових праць необхідно проаналізувати особливості правового статусу Державного секретаря Міністерства юстиції України, Голови Державної архівної служби України, а також начальника міжрегіонального управління юстиції Міністерства юстиції України.

У останньому пункті плану необхідно проаналізувати зарубіжний досвід у сфері організації та правового регулювання управління державною службою в державному органі. Особливу увагу рекомендується приділити відповідному досвіду держав – членів ЄС. Поряд з іншим, доцільно зупинитись на аналізі правового статусу державних секретарів міністерств в іноземних державах, висвітленні досвіду у сфері розмежування політичного та адміністративного управління в міністерствах.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про державну службу: Закон України від 10.12.2015 р. *Офіційний вісник України*. 2016. № 3. Ст. 149. (з наступ. змін. та допов.).

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 р. *Офіційний вісник України*. 2014. № 20. Ст. 619. (з наступ. змін. та допов.).

Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 р. *Офіційний вісник України*. 2011. № 27. Ст. 1123.

Про місцеві державні адміністрації: Закон України від

09.04.1999 р. *Офіційний вісник України*. 1999. № 18. С. 3 (з наступ. змін. та допов.).

Про затвердження Положення про Міністерство юстиції України: постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 р. *Офіційний вісник України*. 2014. № 54. Ст. 149 (з наступ. змін. та допов.).

Про затвердження Положення про Державну архівну службу України: постанова Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 р. *Офіційний вісник України*. 2015. № 88. Ст. 2930 (з наступ. змін. та допов.).

Положення про міжрегіональні управління юстиції Міністерства юстиції України: наказ Міністерства юстиції України від 23.06.2011 р. *Офіційний вісник України*. 2011. № 49. Ст. 1984. (з наступ. змін. та допов.).

Балух Д. В. До визначення особливостей управління державною службою. *Південноукраїнський правничий часопис*. 2008. № 4. С. 123–127.

Битяк Ю. П. Пріоритетні напрями забезпечення ефективного функціонування публічної служби в Україні *Теорія і практика правознавства*. 2015. Вип. 1 (7). URL: <http://tlaw.nlu.edu.ua/article/view/63434/58849>

Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Федчишин С. А. Публічна служба: посібник / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018. С. 83–113.

Кірмач А. В. Проходження державної служби: європейський досвід правового регулювання: [монографія] / відп. ред. В. Б. Авер'янов. Київ: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2011. С. 72–84.

Коліушко І. Б. Виконавча влада та проблеми адміністративної реформи в Україні: монографія. Київ: Факт, 2002. С. 75–83.

Кравченко О. О. Управління державною службою в Україні: на шляху до вдосконалення: монографія / за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Симферополь: Крим. письменник, 2010. С. 71–92

Матюхіна Н. П. Формування та розвиток вищого корпусу державної служби як один із пріоритетів державної політики у сфері державної служби. *Особистість. Суспільство*.

Право: Матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Полтава, 2012. С.234–239. URL:

http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/1741/1/Matjxina_3.pdf

Негара Р. В. Керівник державної служби й суб'єкт призначення: зміст, правове регулювання та співвідношення. *Вчені записки Таврійського нац. ун-ту імені В.І. Вернадського*. Серія «Юридичні науки». 2019. Т. 30 (69). № 4. С. 146–153.

Науково-практичний коментар до Закону України «Про державну службу» / редкол.: К. О. Ващенко, І. Б. Коліушко, В. П. Тимошук, В. А. Дерезь (відп. ред.). Київ: ФОП Москаленко О.М., 2017. С. 157-160.

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018. С. 62–74.

Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України: монографія / А. В. Кірмач, В. П. Тимошук, М. В. Фігель та ін.; за заг. ред. В. П. Тимошука, А. М. Школика. Київ: Конус-Ю, 2007. С. 43–52.

Т е м а 4. Органи виконавчої влади як суб'єкти публічного адміністрування (особливості адміністративно-правового статусу)

О р і є н т о в н и й п л а н

1. Місце та особливості органів виконавчої влади у системі органів публічної адміністрації.

2. Сутність та структура адміністративно-правового статусу органів виконавчої влади.

3. Кабінет Міністрів України як вищий орган у системі органів виконавчої влади.

4. Центральні органи виконавчої влади: особливості правового статусу та проблеми реформування.

5. Місцеві органи виконавчої влади.

Розробку теми бажано починати з характеристики органів виконавчої влади, визначення їх поняття, особливостей місця у системі органів державної влади. Важливо мати на увазі, що органи виконавчої влади є окремим видом державних органів, якому притаманні як загальні риси державних органів, так і особливі ознаки, зумовлені їх належністю до відносно самостійної частини державного механізму – системи органів виконавчої влади. Окрему увагу слід приділити висвітленню існуючих підходів щодо класифікації органів виконавчої влади та основних засад структурної побудови системи органів виконавчої влади.

Належного висвітлення потребує поняття адміністративно-правового статусу органів виконавчої влади, характеристика його складових елементів, якими є: 1) юридично закріплені цілі, завдання та функції; 2) особливості організації та структурної побудови органу (правові приписи, що регламентують порядок утворення, реорганізації, ліквідації органу, його структуру, лінійну і функціональну підпорядкованість); 3) компетенція, яку складає сукупність владних повноважень (прав і обов'язків) стосовно певних предметів відання. Предмет відання – правове закріплення кола об'єктів, предметів, справ, на які поширюються владні повноваження.

Необхідною складовою роботи має бути дослідження системи нормативно-правових актів, які становлять правову основу функціонування органів виконавчої влади. Окремого розгляду потребують особливості адміністративно-правового статусу Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органів виконавчої влади: визначення їх завдань та функцій, з'ясування організаційної структури, компетенції та повноважень, особливостей реалізації адміністративно-правового статусу у взаємодії з іншими суб'єктами адміністративного права.

Розкриваючи дану тему, необхідно враховувати сучасні підходи та напрями реформи державного управління, її

спрямованість, зокрема, на забезпечення функціонування органів виконавчої влади як ефективних, стабільних та авторитетних органів державної влади.

У заключній частині роботи бажано викласти власну точку зору щодо подальшого вдосконалення організаційних та правових засад діяльності органів виконавчої влади як суб'єктів публічного адміністрування.

Список нормативно-правових актів та літератури

Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. *Відом. Верхов. Ради України*. 1996. № 30 Ст. 141. (з наступ. змін. та допов.).

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

Про Центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 09.04.1999. Про охоронну діяльність: Закон України від 22.03.2012 № 4616-V. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14>

Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 10.09.2014 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/442-2014-%D0%BF>

Про упорядкування структури апарату центральних органів виконавчої влади, їх територіальних підрозділів та місцевих державних адміністрацій: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 12.03.2005 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/179-2005-%D0%BF#Text>

Концепція оптимізації системи центральних органів виконавчої влади: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 27.12.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1013-2017-%D1%80#Text>

Людькова І. Щодо особливостей правового статусу центральних органів виконавчої влади зі спеціальним статусом. *Юридичний вісник*. 2014. № 6. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/urid_2014_6_13

Матюхіна Н.П. Окремі питання розвитку міністерської системи управління в контексті завдань реформи публічної адміністрації. *Публічне адміністрування в умовах змін та перетворень: проблеми організації та правового забезпечення* : зб. наук. пр. за матеріалами IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 9–10 квіт. 2020 р.). Харків: Право, 2020. С. 17–21.

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Х. : Право, 2018.

Пухтецька А. А. Запровадження принципів та стандартів належного урядування у діяльності публічної адміністрації. *Наукові записки. Т. 103. Юридичні науки*. 2010. С. 36–40. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/3840/Pukhtetska_Zaprovozhdzhennia_pryntsypiv.pdf?sequence=1

Процан Ю. Г. Визначеність правового статусу органів виконавчої влади як гарантія дотримання принципів правової держави і верховенства права. *Адміністративне право і процес*. 2014. № 3 (9). С. 50–64. URL: http://www.library.uiv.kiev.ua/ukr/host/viking/db/ftp/univ/apip/apip_2014_09.pdf

Янюк Н. В. Проблеми правового регулювання реорганізації органу виконавчої влади. *Публічне адміністрування в умовах змін та перетворень: проблеми організації та правового забезпечення* : зб. наук. пр. за матеріалами IV Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Харків, 9–10 квіт. 2020 р.). Харків : Право, 2020. С. 170–183.

Т е м а 5. Партисипативний механізм: сутність, моделі та реалізація в публічному адмініструванні

О р і є н т о в н и й п л а н

1. Партисипативний механізм у публічному адмініструванні: поняття, сутність, спрямованість на забезпечення взаємодії органів публічної влади з громадськістю.

2. Основні моделі партисипативного механізму: правові засади, напрямки та форми реалізації.

3. Участь громадян в управлінні державними і суспільними справами, особливості організації та правового забезпечення.

4. Використання ІТ-технологій для забезпечення взаємодії органів публічної влади з громадськістю.

Розкриваючи перше питання, необхідно передусім висвітлити суть та зміст партисипативного механізму, відзначити його особливості та роль у забезпеченні відкритості та прозорості публічного адміністрування, його ефективності та підзвітності, залученні громадян до управління державними справами, вирішення політичних питань.

При викладенні другого питання слід розкрити основні моделі партисипативного механізму, правову основу, напрями та форми їх реалізації. Третє питання потребує висвітлення правових засад та організації залучення громадян до управління державними справами, яке може мати характер як безпосередньої участі (шляхом, наприклад, реалізації права на державну службу або службу в органах місцевого самоврядування, участі у виборчому процесі тощо), так і опосередкованої участі (участь у політичних партіях, реалізація права на звернення, громадський контроль та інше).

При висвітленні четвертого питання основна увага має бути зосереджена на запровадженні у практику діяльності публічних органів новітніх технологій (передусім, ІТ-технологій) з метою забезпечення їх ефективної взаємодії з громадськістю, врахування та задоволення інтересів і потреб громадян, їх впливу на прийняття та реалізацію публічно-управлінських рішень.

У заключній частині роботи бажано викласти власну точку зору щодо подальшого вдосконалення організаційних та правових засад розвитку та забезпечення партнерських відносин органів публічної влади з населенням та іншими суб'єктами.

Список нормативно-правових актів та літератури

Конституція України: Закон України від 28.06.1996.
URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>

Про звернення громадян: Закон України № 393/96-ВР від 02.10.1996. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/>

Про доступ до публічної інформації: Закон України № 2939-VI від 13.01.2011. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>

Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України № 280/97-ВР від 21.05.1997. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини: Закон України № 776/97-ВР від 23.12.1997. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>

Національна стратегія сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні на 2016 - 2020 роки: затв. Указом Президента України від 06.02.2016 № 68/2016. *Офіційний вісник України*. 2016 р., № 18. Ст. 716.

Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики: постанова Кабінету Міністрів України № 996 від 03.11.2010. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>

Порядок проведення консультацій з громадськістю з питань формування та реалізації державної політики: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 № 996. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>

Типове Положення про громадську раду при міністерстві, іншому центральному органі виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласній, Київській та Севастопольській міській, районній, районній у м. Києві та Севастополі державній адміністрації: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 03.11.2010 (в ред.

постанови від 24.04.2019 №353). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>

Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 (в ред. від 18.12.2018 №1102). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>

Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації: розпорядження Кабінету Міністрів України № 797-р від 08.11.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>

Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України № 649-р від 20.09.2017. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>

Керівні принципи щодо громадської участі у процесі прийняття політичних рішень: Рекомендація Комітету міністрів Ради Європи від 27.09.2017. URL: <http://rm.coe.int/>

Кращі практики регулювання інструментів громадської участі на місцевому рівні: посібник у рамках Проекту Ради Європи «Сприяння участі громадян у демократичному процесі прийняття рішень в Україні». 2019. 12 с. URL: <https://rm.coe.int/>

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018. 172 с.

Правопросвітницький проєкт «Я МАЮ ПРАВО!» URL: <https://pravo.minjust.gov.ua/ua>

Тема 6. Функції публічного адміністрування

Орієнтовний план

1. Поняття та види функцій публічного адміністрування, сучасні тенденції їх розвитку та шляхи оптимізації.

2. Функція кадрового забезпечення публічного адміністрування:

2.1. Публічна служба та її роль у реалізації завдань та функцій публічного адміністрування.

2.2. Державна служба як складова публічної служби. Поняття та види державних службовців.

2.3. Основні напрямки реформ у сфері кадрового забезпечення державної служби.

3. Суб'єкти кадрового забезпечення державної служби, особливості їх правового становища.

4. Зарубіжний досвід кадрового забезпечення державної служби (організаційно-правовий аспект.).

Розгляд першого питання передбачає висвітлення існуючих підходів до розуміння поняття функції публічного адміністрування/функції державного управління, їх класифікації, характеристику загальних, спеціальних та допоміжних (або забезпечувальних) функцій публічного адміністрування. Необхідно також приділити увагу сучасним тенденціям розвитку функцій публічного адміністрування та окремим шляхам їх оптимізації. Функціональне обстеження як механізм збору, аналізу та узагальнення інформації щодо реалізації завдань і функцій органів виконавчої влади. Приватизація функцій державного управління, передусім що стосується функцій надання адміністративних послуг (виконання окремих функцій державного управління суб'єктами приватного права). Розвиток державно-приватного партнерства.

Друге питання присвячено функції кадрового забезпечення публічного адміністрування, висвітленню ролі та значення публічної служби в реалізації завдань та функцій публічного адміністрування. Публічна служба є основою публічного адміністрування, його ефективне функціонування не можливе без професійних, добросесних та етичних публічних службовців. Саме тому в межах даного питання слід зупинитись на визначенні поняття публічної служби, її правових засад, розкрити види публічних та державних

службовців, проблеми та основні напрямки реформ у сфері кадрового забезпечення державної служби

Третє питання присвячене характеристиці суб'єктів кадрового забезпечення державної служби, особливостей їх правового становища (Кабінет Міністрів України, Національне агентство України з питань державної служби, Керівник державної служби у державному органі, Служба управління персоналом у державному органів).

Останнє питання присвячене висвітленню зарубіжного досвіду кадрового забезпечення державної служби (організаційно-правовий аспект.).

Завершують роботу висновки та список використаних джерел.

Список нормативно-правових актів та літератури

Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30 ст.141.

Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 року № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19/card4#History>

Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про службу в органах місцевого самоврядування: Закон України від 07.06.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14>

Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 р. *Офіційний вісник України*. 2005. № 32. Ст. 1918 (з наступ. змін. та допов.).

Про заходи щодо впровадження Концепції адміністративної реформи в Україні: Указ Президента України № 810 від 22.07.1998. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/810/98>

Положення про Національне агентство України з питань державної служби: затв. постановою Кабінету Міністрів

України від 01.10.2014 № 500. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/500-2014-%D0%BF#Text>

Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 (в ред. від 18.12.2018 №1102). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>

Типове положення про службу управління персоналом державного органу: затв. наказом Національного агентства України з питань державної служби від 03.03.2016 № 47. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0438-16#Text>

Національне агентство України з питань державної служби: Офіс. Веб-сайт. URL: <https://nads.gov.ua/>

Європейський кодекс належної управлінської поведінки.- Люксембург: Офіс офіційних публікацій ЄС, 2005. 13с. URL: http://civic.kmu.gov.ua/civic_old/doccatalog/document?id=128635

Європейський кодекс поведінки для всіх осіб, які залучені до місцевого та регіонального врядування: ухвалив Конгрес місцевих та регіональних влад Європи 7 листоп. 2018 р. URL: <https://rm.coe.int/168071b2e5>

Квеліашвілі І. Зарубіжна практика застосування аутсорсингу в органах державної влади: перспективи для України. *Державне управління та місцеве самлрядування*. 2015. Вип. 4(27). [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2015/2015_04\(27\)/21.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2015/2015_04(27)/21.pdf)

Матюхіна Н.П. Приватизація державних функцій в контексті завдань реформування державного управління. *Сучасна адміністративно-правова доктрина захисту прав людини: Міжнар. наук.-практ. конф., м. Харків, 2015 р. с.97–102*. URL: http://fs.onu.edu.ua/clients/client11/web11/pdf/admin_prawo2015.pdf

Матюхіна Н. П. Функції державного управління: сучасні тенденції та окремі проблеми розвитку. *Публічне адміністрування в умовах змін та перетворень: проблеми організації та правового забезпечення*: зб. наук. пр. за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф. (Харків, 18–19 трав. 2017 р.). Харків: «Друкарня Мадрид», 2017. С.49–52.

Матюхіна Н. П. Державна служба України на шляху реформування: проблеми кадрового забезпечення. Форум

права. 2014. №3. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2014_3_36

Міжнародний кодекс поведінки державних посадових осіб: Резолюція 51/59 Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 12 грудня 1996 року: URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/995_788

Рекомендація № R (2000) 10 Комітету Міністрів Ради Європи про кодекси поведінки для державних службовців від 11.05. 2000 р. URL: http://www.dridu.dp.ua/cpk/Lib/7_Zapobigannya%20ta%20protydiya%20proyavam%20korup/Legislation/Legislature/Rekomend_poved_DS.pdf

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. /за заг. ред. Н. П. Матюхіної (Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Ковтун М. С. та ін.). Харків: Право, 2018. 172 с.

Публічна служба: посібник для підготовки для іспиту / За заг. ред. Н.П. Матюхіної (Битяк Ю.П., Матюхіна Н.П., Федчишин С.А.). Х.: Право, 2018.

Публічна служба. Зарубіжний досвід та пропозиції для України: монографія / А. В. Кірмач, В. П. Тимошук, М. В. Фігель та ін.; за заг. ред. В. П. Тимошука, А. М. Школика. Київ: Конус-Ю, 2007. С. 10–29, 698–735.

Реформа системи державного управління та місцевого самоврядування: стан, виклики, перспективи здійснення : наук. доп. / авт. кол.; за заг. ред. В. С. Куйбіди. Київ: НАДУ, 2018. 180 с.

Функціональне обстеження / Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу (23 січ. 2018). URL: <http://www.center.gov.ua/component/k2/item/2436>

Функціональне обстеження/ <http://center.gov.ua/prosentr/proekti/funktsionalni-obstezhennya>

Янюк Н. Актуальні проблеми формування публічної служби в Україні. *Вісник Львівського ун-ту*. Серія “Юридична”. 2010. Вип. 51. С. 162–167.

Тема 7. Адміністративні послуги в системі публічних послуг (особливості адміністративно-правового регулювання)

О р і є н т о в н и й п л а н

1. Адміністративні послуги їх поняття, характерні ознаки та вимоги, принципи державної політики у сфері надання адміністративних послуг.

2. Правове регулювання адміністративних послуг в Україні.

3. Система суб'єктів надання адміністративних послуг: сучасний стан та тенденції розвитку.

4. Адміністративні послуги у сфері юстиції: питання організації та правового забезпечення.

5. Зарубіжний досвід організаційно-правового регулювання надання адміністративних послуг.

У межах першого питання слід розкрити сутність поняття «адміністративні послуги», визначити їх місце в системі публічних послуг, ознаки та основні види. Необхідно також визначитись щодо принципів державної політики у сфері надання адміністративних послуг. Розкриттю правових засад надання адміністративних послуг в Україні присвячене друге питання курсової роботи. Проблема забезпечення якості адміністративних послуг та їх стандартизації.

Висвітлюючи третє питання, слід зважати на те, що суб'єктами надання адміністративних послуг є органи виконавчої влади, інші державні органи, органи місцевого самоврядування, їх посадові особи, уповноважені відповідно до закону надавати адміністративні послуги. Особливої уваги потребує розкриття особливостей правового статусу Центру надання адміністративних послуг як постійно діючого робочого органу або структурного підрозділу місцевої державної адміністрації або органу місцевого самоврядування, в якому надаються адміністративні послуги через адміністратора шляхом його взаємодії з суб'єктами надання адміністративних послуг. Слід приділити увагу сучасним тенденціям розвитку системи надання адміністративних послуг: створенню центрів надання адміністративних послуг, зокрема фронт-офісів, «прозорих офісів»; упровадженню комплексних адміністративних послуг (наприклад, адміністративна послуга «Малятко»); залученню суб'єктів приватного права для надання

адміністративних послуг; наданню адміністративних послуг в електронній формі тощо.

Активного розвитку адміністративні послуги отримали у сфері юстиції. Це третє питання курсової роботи. Розкриваючи це питання, слід визначитись щодо особливостей адміністративних послуг у сфері юстиції, зокрема відмітити множинність суб'єктів надання адміністративних послуг у сфері юстиції: Міністерство юстиції України та його територіальні органи, Державна архівна служба України та її територіальні органи, органи місцевого самоврядування, місцеві державні адміністрації, інші суб'єкти, у тому числі суб'єкти приватного права. Важливо не залишити поза увагою новітні форми надання адміністративних послуг, наприклад, за допомогою фронт-офісів, онлайн-будинку юстиції і, безумовно, послатися при цьому на нормативно-правові документи, що регулюють надання адміністративних послуг у сфері юстиції. Слід описати види адміністративних послуг у сфері юстиції.

Останнє питання присвячене висвітленню зарубіжного досвіду організаційно-правового регулювання надання адміністративних послуг.

Завершують роботу висновки, у яких бажано висловити власну точку зору щодо вдосконалення організаційно-правових засад надання адміністративних послуг в Україні.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>

Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>

Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 № 2398-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>

Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16.11.1992 № 2782-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/2782-12>

Про деякі заходи щодо поліпшення доступу фізичних та юридичних осіб до електронних послуг: Указ Президента України №558/2019 від 20.07.2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/5582019-28853>

Про деякі заходи із забезпечення надання якісних публічних послуг: Указ Президента України №647/2019 від 04.09.2019. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/6472019-29441>

Про затвердження Порядку ведення Реєстру адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 30.01.2013 № 57. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/57-2013-%D0%BF>

Про затвердження Примірного положення про Центр надання адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 20.02.2013 № 118. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/118-2013-%D0%BF>

Про затвердження Порядку ведення Єдиного державного порталу адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 03.01.2013 № 118. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/13-2013-%D0%BF>

Про схвалення Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні: розпорядження Кабінету Міністрів України № 918-р від 16.11.2016 р. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.

Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини: постанова Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691-2019-%D0%BF>

Порядок надання комплексної послуги «єМалятко»: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691-2019-%D0%BF>

«єМалятко»: узгоджено спільний план дій. URL: <https://www.president.gov.ua/news/yemalyatko-uzgodzheno-spilnij-plan-dij-56801>

Про запровадження реалізації пілотного проекту щодо державної реєстрації шлюбу: розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09. 2017 № 654-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502-2016-%D1%80>

Про запровадження пілотного проекту у сфері державної реєстрації громадських формувань: наказ Міністерства юстиції України від 17.06. 2016 № 1717/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0876-16>

Про затвердження змін до деяких нормативно-правових актів у сфері державної реєстрації актів цивільного стану: наказ Міністерства юстиції України від 29.08.2018 № 2825/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0979-18>

Про затвердження Правил державної реєстрації актів громадянського стану в Україні: наказ Міністерства юстиції України від 18.10.2000 № 52/5 (дію відновлено). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0719-00>

Про запровадження пілотного проекту щодо подання заяв у сфері державної реєстрації актів цивільного стану через мережу Інтернет: наказ Міністерства юстиції України від 09.07.2015 № 1187/5. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0812-15>

Берназюк О. Адміністративні електронні послуги: поняття та умови впровадження в Україні. *Інформаційне право*. 2019. №5. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2019/5/37.pdf>

Жук Ю. Організаційно-правове регулювання адміністративних послуг в Україні. *Ефективність державного управління*: Зб. наук. праць. 2015. Вип. 43. С. 236-342. URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/edu_43/fail/31.pdf

Лис А. Концепція надання послуг населенню органами державної влади і органами місцевого

самоврядування. *Публічне адміністрування: теорія та практика*. 2015. Вип. 2.

URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Patp_2015_2_3

Он-лайн Будинок юстиції. URL: <https://online.minjust.gov.ua/>

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Ковтун М. С. та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018.

Соловйова О. Н. Стандарти якості адміністративних послуг/ http://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/2024/1/Solovyova_251.pdf

Т е м а 8. Електронне урядування як інноваційна форма організації публічного адміністрування

О р і є н т о в н и й п л а н

1. Поняття, мета та сутність електронного урядування. Принципи електронного урядування.
2. Організаційно-правове забезпечення розвитку електронного урядування в Україні
3. Форми реалізації електронного урядування:
 - забезпечення громадян та бізнесу ефективними засобами отримання різноманітних електронних сервісів;
 - забезпечення органів публічної адміністрації ефективними засобами прийняття управлінських рішень та надання адміністративних послуг;
 - організації електронної взаємодії влади, громадян та бізнесу.
4. Зарубіжний досвід організації та правового забезпечення електронного урядування.

Щоб розкрити перше питання, слід навести визначення поняття електронного урядування та інших споріднених з ним понять, пояснити його суть, мету, основні напрями, пріоритети та тенденції розвитку. Необхідно також назвати принципи

електронного урядування, висвітлити його значення як форми організації публічного адміністрування

У другому питанні основну увагу необхідно приділити особливостям правового забезпечення розвитку електронного урядування в Україні, характеристиці організаційного механізму його упровадження та забезпечення функціонування. Далі окреслити місце та роль Міністерства цифрової трансформації України, його повноваження у сфері електронного урядування, форми та методи управління, торкнутися сучасних проєктів та перспектив, а також назвати інших суб'єктів забезпечення розвитку електронного урядування.

Наступне питання потребує визначення та надання характеристики формам реалізації електронного урядування:

- реалізація права на звернення з використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій;
- надання електронних адміністративних послуг та інших видів публічних послуг;
- електронний документообіг та електронна взаємодія;
- сучасні проєкти у сфері електронного урядування (наприклад, електронне резиденство) та ін.

Серед іншого зазначити про можливості та розвиток електронного урядування у сфері юстиції.

Останнє питання присвячене висвітленню зарубіжного досвіду організації та правового забезпечення електронного урядування та його значення для України.

Завершують роботу висновки, в яких бажано надати власну точку зору щодо вдосконалення організаційно-правових засад розвитку електронного урядування в Україні.

С п и с о к н о р м а т и в н о - п р а в о в и х а к т і в т а л і т е р а т у р и

Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>

Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>

Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>

Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

Концепція розвитку електронного урядування в Україні: схвалено Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>

Про реалізацію експериментального проекту із запровадження та реалізації в Україні електронного резидентства: постанова Кабінету Міністрів України від 25.06.2020 № 648. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/648-2020-%D0%BF#Text>

Регламент організації взаємодії органів виконавчої влади в електронній формі: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF/ed20180117#n1254>

Деякі питання документування управлінської діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від від 17.01.2018 р. № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF/ed20180117#n1254>

Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 № 606. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF>

Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF/paran12>

Порядок ведення Єдиного державного порталу відкритих даних: затв. постановою Кабінету Міністрів України

від 30.11.2016 № 867. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249551462>

Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF>

Перелік наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних. Усі розпорядники інформації (у межах компетенції): Додаток до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних; (в ред. постанови Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 409) http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP190409.html

Порядок організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018. № 357. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/deyaki-pitannya-organizaciyi-elektronnoyi-vzayemodiyi-derzhavnih-elektronnih-informacijnih-resursiv>

Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80/stru>

Положення про Міністерство цифрової трансформації України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 18.09. 2019 № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/856-2019-%D0%BF>

Про схвалення Концепції розвитку електронної демократії в Україні та плану заходів щодо її реалізації. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/797-2017-%D1%80>

Про реалізацію експериментального проекту щодо створення сприятливих умов для реалізації прав дитини: постанова Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691-2019-%D0%BF>

Порядок надання комплексної послуги «Малює»: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/691-2019-%D0%BF>

«єМалятко»: узгоджено спільний план дій. URL: <https://www.president.gov.ua/news/yemalyatko-uzgodzhenospilnij-plan-dij-56801>

Волох О. К. Електронне урядування як форма публічного адміністрування. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. №6. http://lsej.org.ua/6_2016/41.pdf

Он-лайн Будинок юстиції. URL: <https://online.minjust.gov.ua/>

Основи публічного адміністрування: : навч. посіб. / Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Ковтун М.С. та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018.

Соломко Ю. Електронне урядування: поняття, сутність, принципи та напрями розвитку. *Ефективність державного управління*. 2018. ВІП. 2 (55). Ч. 1 http://www.lvivacademy.com/vidavnistvo_1/edu_55/fail/16.pdf

Тітов С. В., Тітова О. В. Web-сайти органів місцевого самоврядування як складова впровадження е-врядування в Україні / С. В. Тітов, О. В. *Вісник ХДАК* : зб. наук. пр. Харків: ХДАК., 2012. Вип. 39. С. 144–153.

Чукут С. А., Дмитренко В. І., Смарт-сіті чи електронне місто: сучасні підходи до розуміння впровадження е-урядування на місцевому рівні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2016 №13/. http://www.investplan.com.ua/pdf/13_2016/17.pdf

Т е м а 9. Система публічного адміністрування у сфері юстиції: організаційно-правові засади

О р і є н т о в н и й п л а н

1. Система публічного адміністрування у сфері юстиції: особливості організації та правового забезпечення.

2. Міністерство юстиції України в системі публічного адміністрування: особливості адміністративно-правового статусу.

3. Децентралізація повноважень у сфері публічного адміністрування юстицією

4. Зарубіжний досвід організації та правового забезпечення публічного адміністрування у сфері юстиції.

Розкриваючи перше питання, необхідно передусім пояснити суть та зміст публічного адміністрування юстицією, відзначити особливості правового забезпечення, надати характеристику системи суб'єктів публічного адміністрування, особливостей їх правового становища.

При викладенні другого питання головну увагу слід зосередити на особливостях адміністративно-правового статусу Міністерства юстиції України, його місці та ролі у системі публічного адміністрування юстицією.

Третє питання потребує висвітлення основних ознак сучасного етапу реалізації принципу децентралізації у сфері публічного адміністрування юстицією, визначення напрямів, тенденцій та подальших перспектив розвитку. Особливу увагу доцільно приділити різноманітності органів та інших суб'єктів, які відповідно до законодавства мають повноваження у сфері державної реєстрації.

У заключній частині роботи бажано надати характеристику зарубіжного досвіду організації та правового забезпечення публічного адміністрування у сфері юстиції, а також викласти власну точку зору щодо його значення для подальшого вдосконалення системи органів юстиції та їх ролі в розбудові правової держави.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>

Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України

від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>

Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 № 2398-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>

Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>

Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів: Закон України від 02.06.2016 № 1403-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1403-19>

Про пробацію: Закон України від 05.02.2015 № 160-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19>

Положення про Міністерство юстиції України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 02.07. 2014 № 228. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>

Деякі питання територіальних органів Міністерства юстиції: постанова Кабінету Міністрів України від 09.10.2019 р. № 870. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/870-2019-%D0%BF/sp:wide:max20>

Про затвердження Положення про державну установу «Центр пробації»: наказ Міністерства юстиції України від 07.11.2019 № 3440/5. URL: <https://drive.google.com/file/d/1wzaagHEXH6OunLPxvndfJcrwQcTK25tG/view>

Положення про міжрегіональні управління юстиції Міністерства юстиції України: затв. наказом Міністерства юстиції України від 23.06.2011 № 1707/5 (назва в ред. наказу Міністерства юстиції від 23.10.2019 № 3228/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0759-11#n19>

Он-лайн Будинок юстиції. URL: <https://online.minjust.gov.ua/>

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018.

Пробація в Україні: офіційний веб-сайт. URL: http://www.probation.gov.ua/?page_id=1594

Сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/n/22514>

Тема 10. Організаційно-правові засади управління у сфері пробації

Орієнтовний план

1. Пробація, її сутність, значення та види.
2. Суб'єкти управління у сфері пробації, особливості їх правового становища.
3. Основні завдання та функції уповноважених органів пробації, форми та методи їх реалізації.
4. Кадrove забезпечення системи пробації в Україні.

Розкриваючи перше питання, необхідно передусім висвітлити суть та зміст пробації, відзначити її особливості, види, правові засади організації та функціонування. При викладенні другого питання слід розкрити повноваження суб'єктів управління у сфері пробації, їх функції та правову основу діяльності. Особливу увагу має бути звернуто на завдання, функції та повноваження Міністерства юстиції України як головного органу в системі центральних органів виконавчої влади з формування та забезпечення реалізації державної правової політики у сфері пробації.

Важливого значення має досвід щодо розбудови системи пробації в Україні, утворення державної установи «Центр пробації», визначення його завдань, функцій, особливостей структури. Окрему увагу необхідно приділити місцю цієї установи в системі уповноважених органів з питань пробації.

Останнє питання потребує висвітлення основних вимог до кадрів органів пробації, управління персоналом, враховуючи, що працівники пробації – це особлива категорія

персоналу органів юстиції. У європейських країнах працівників пробації називають «соціальними юристами».

У заключній частині роботи бажано викласти власну точку зору щодо подальшого вдосконалення системи органів пробації, їх організації та правового забезпечення, у тому числі з урахуванням зарубіжного досвіду.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про пробацію: Закон України від 05.02.2015. № 160-VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/160-19>

Положення про Міністерство юстиції України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 02.07. 2014 № 228. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>

Про схвалення Концепції реформування (розвитку) пенітенціарної системи України: розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09. 2017 р. № 654-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/654-2017-%D1%80>

Про утворення Державної установи «Центр пробації»: наказ Міністерства юстиції України від 01.03.2016 № 571/5. URL: <http://kosivrda.gov.ua/attachments/category/156/Polozennya.pdf>

Про затвердження Положення про державну установу «Центр пробації»: наказ Міністерства юстиції України від 07.11.2019 № 3440/5. URL: <https://drive.google.com/file/d/1wzaagHEXH6OunLPxvndfJcrwQcTK25tG/view>

Про затвердження Типового положення про уповноважений орган з питань пробації та Типового положення про сектор ювенальної пробації: наказ Міністерства юстиції України від 18.08.2017 № 2649/5. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1030-17>

Інститут пробації в Україні: сучасний стан і перспективи розвитку: матеріали Міжнар. круглого столу (16 квіт. 2019 р.). Київ: Національна академія прокуратури України, 2019. 196 с. URL: http://napu.com.ua/materialy/16.04.19_RT_institut_probacii.pdf

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харкі : Право, 2018.

Пробація в Україні: офіційний веб-сайт. URL: http://www.probation.gov.ua/?page_id=1594

Сайт Міністерства юстиції України. URL: <https://minjust.gov.ua/n/22514>

Чернишов Д.В. Зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання пробації. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2017. Т.4. №6. URL: http://apnl.dnu.in.ua/6_tom_4_2017/79.pdf

Т е м а 11. Організаційно-правові засади управління системою надання безоплатної правової допомоги

О р і є н т о в н и й п л а н

1. Система надання безоплатної правової допомоги населенню: правові засади та її організаційна модель.

- надання безоплатної первинної правової допомоги (право на безоплатну первинну правову допомогу, правові послуги, система суб'єктів надання послуг).

- надання безоплатної вторинної правової допомоги (право на безоплатну вторинну правову допомогу, правові послуги, система суб'єктів надання послуг).

2. Суб'єкти управління системою надання безоплатної правової допомоги.

3. Координаційний центр з надання правової допомоги: особливості правового статусу.

4. Зарубіжний досвід організації та правового забезпечення управління системою надання безоплатної правової допомоги.

Висвітлюючи перше питання, необхідно передусім охарактеризувати зміст таких понять, як «правова допомога»,

«безоплатна правова допомога», «правові послуги», «сучасний етап організації та правового забезпечення надання безоплатної правової допомоги». Визначити особливості надання безоплатної первинної та вторинної правової допомоги (право на безоплатну первинну/вторинну правову допомогу, правові послуги, система суб'єктів надання послуг). Особливостями сучасного етапу розвитку системи надання безоплатної правової допомоги є широке залучення недержавних інституцій, передусім це стосується громадських радників (або так званих параюристів).

При викладенні другого питання слід розкрити систему суб'єктів управління у сфері надання безоплатної правової допомоги, особливості їх правового становища. Наступне питання присвячене дослідженню особливостей правового статусу Координаційного центру з надання правової допомоги, характеристики таких складових його правового статусу, як мета, завдання, функції діяльності, особливості організаційної структури, порядок утворення та компетенція.

Останнє питання потребує висвітлення зарубіжного досвіду організації та правового забезпечення управління системою надання безоплатної правової допомоги та його значення для України.

У заключній частині роботи бажано викласти власну точку зору щодо подальшого вдосконалення системи управління у сфері надання безоплатної правової допомоги, її організації та правового забезпечення.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від від 27.02.2014 № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про місцеве самоврядування в Україні : Закон України від 21.05.1997 р. № 3166-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3166-17>

Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>

Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

Положення про Міністерство юстиції України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 02.07. 2014 № 228. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>

Про утворення Координаційного центру з надання правової допомоги та ліквідацію Центру правової реформи і законопроектних робіт при Міністерстві юстиції: постанова Кабінету Міністрів України від 06.06.2012 № 504 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504-2012-%D0%BF#Text>

Положення про Координаційний центр з надання правової допомоги: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.06.2012 № 504. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/504-2012-%D0%BF>

Порядок і умови проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. № 1362. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1362-2011-%D0%BF>

Про затвердження Стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у цивільному, адміністративному процесах та представництва у кримінальному процесі : наказ Міністерства юстиції України від 21.12.2017 № 4125/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1554-17>

Положення про міжрегіональні управління юстиції Міністерства юстиції України: затв. наказом Міністерства юстиції України від 23.06.2011 № 1707/5 (назва в редакції наказу Міністерства юстиції від 23.10.2019 № 3228/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0759-11#n19>

Положення про Наглядову раду Координаційного центру з надання правової допомоги: затв. наказом Міністерства юстиції України від **14.08.2019 № 2551/5**. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0932-19#Text>

Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги (у ред. наказу Міністерства юстиції України від 24.05.2016 №1487/5). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1091-12>

Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посади директора Координаційного центру з надання правової допомоги: наказ Міністерства юстиції України від 10.05.2017 №1515/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1101-17>

Типове положення про бюро правової допомоги: Затв. наказом Міністерства юстиції України від 31.03.2016 р. №26. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MUS26555.html

Порядок та критерії залучення органами місцевого самоврядування юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги : затв. наказом Міністерства юстиції України від 15.06.2012 р. № 891/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0987-12>

Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги (у ред. наказу Міністерства юстиції України від 24.05.2016 №1487/5). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1091-12>

Координаційний центр з надання безоплатної правової допомоги: Офіц. веб-сайт URL.: <http://legallaid.gov.ua/ua/>

Мережа громадських радників розширюється. URL: <https://www.legallaid.gov.ua/ua/holovna/196-zhovten-2018/2397-merezha-hromadskykh-radnykiv-rozshyriuietsia>

**Тема 12. Безоплатна правова допомога:
модель взаємодії держави і громадянського суспільства
(сучасний стан організації та правового забезпечення)**

Орієнтовний план

1. Поняття та суть безоплатної правової допомоги (БПД).
2. Система безоплатної правової допомоги.
 - 2.1. Координаційний центр з надання правової допомоги, його мета, завдання та повноваження.
 - 2.2. Регіональні та місцеві Центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги (БВПД).
 - 2.3. Бюро правової допомоги.
 - 2.4. Правові клуби «PRAVOKATOR»: мета, основні напрями та форми діяльності.
3. Адвокати як суб'єкти надання БВПД (організаційно-правовий аспект). Відбір адвокатів, які залучаються до надання БВПД, реєстр адвокатів, стандарти якості надання правової допомоги та механізми моніторингу)
4. Параюристи (громадські радники) в системі надання БПД (вітчизняний та зарубіжний досвід).

При розкритті першого питання необхідно визначитись щодо понять «правова допомога», «правові послуги», «безоплатна правова допомога» (БПД). Розкрити місце БПД в системі правової допомоги, її спрямованість на захист прав людини шляхом забезпечення рівного доступу до правової інформації та правосуддя, посилення правових можливостей і правової спроможності представників соціально уразливих груп, територіальних громад та спільнот. Види БПД: безоплатна первинна правова допомога (БППД) та безоплатна вторинна правова допомога (БВПД): особи, які мають право на БППД та БВПД, правові послуги. Законодавче забезпечення права на БПД в Україні.

Висвітлюючи друге питання, слід надати загальну характеристику системі БПД та зосередити увагу на окремих її

складових, а саме: Координаційному центрі з надання правової допомоги (мета, завдання та повноваження), Наглядній Раді Центру(його організаційна структура тощо), центрах з надання БВПД як територіальних підрозділах КЦПД, бюро правової допомоги. Інноваційним суб'єктом системи БПД є правові клуби «PRAVOKATOR».

Третє питання присвячене особливостям місця адвокатів в системі надання БВПД (організаційно-правовий аспект): відбір адвокатів, які залучаються до надання БВПД, реєстр адвокатів, порядок і умови укладення контрактів з адвокатами, які надають БВПД на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають БВПД на тимчасовій основі, стандарти якості надання правової допомоги та механізми моніторингу.

Останнє питання присвячене висвітленню вітчизняного та зарубіжного досвіду використання параюристів (громадських радників) у системі надання БПД.

Роботу завершують висновки.

Список нормативно-правових актів та літератури

Конституція України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02.06.2011 № 3460-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>

Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05.07.2012 № 5076-VI . URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>

Положення про Координаційний центр з надання правової допомоги: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 06.06.2012 № 504. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/504-2012-%D0%BF>

Про реформування територіальних органів Міністерства юстиції та розвиток системи надання безоплатної правової допомоги: постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2016 № 99. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/248854014>

Про затвердження Порядку і умов укладення контрактів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на постійній основі, та договорів з адвокатами, які надають безоплатну вторинну правову допомогу на тимчасовій основі: постанова Кабінету Міністрів України від 11.01.2012 № 8.. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/8-2012-%D0%BF#Text>

Порядок інформування центрів з надання безоплатної вторинної правової допомоги про випадки затримання, адміністративного арешту або застосування запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. № 1363. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1363-2011-%D0%BF>

Порядок і умови проведення конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги : затв. постановою Кабінету Міністрів України від 28.12.2011 р. № 1362. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1362-2011-%D0%BF>

Про затвердження Порядку проведення конкурсу на зайняття посади директора Координаційного центру з надання правової допомоги : наказ Міністерства юстиції України від 10.05.2017 №1515/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1101-17>

Про затвердження Стандартів якості надання безоплатної вторинної правової допомоги у цивільному, адміністративному процесах та представництва у кримінальному процесі: наказ Міністерства юстиції України від 21.12.2017 № 4125/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1554-17>

Правила адвокатської етики: затв. Звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09.06.2017 р. *Офіційний веб-сайт Національної асоціації адвокатів України.* URL: http://unba.org.ua/assets/uploads/legislation/pravila/2017-06-09-pravila-2017_596f00dda53cd.pdf.

Типове положення про бюро правової допомоги: Затв. наказом Міністерства юстиції України від 31.03.2016 р. №26. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/MUS26555.html

Порядок оцінювання адвокатів за результатами конкурсу з відбору адвокатів, які залучаються для надання безоплатної вторинної правової допомоги: затв. наказом Міністерства юстиції України від 13.11.2017 № 3552/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1387-17>

Про затвердження Порядку ведення Координаційним центром з надання правової допомоги Реєстру адвокатів, які надають безоплатну вторинну правову допомогу: наказ Міністерства юстиції України від 30.04.2015 №633/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0517-15#Text>

Порядок та критерії залучення органами місцевого самоврядування юридичних осіб приватного права до надання безоплатної первинної правової допомоги : затв. наказом Міністерства юстиції України від 15.06.2012 р. № 891/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0987-12>

Положення про центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги (у ред. наказу Міністерства юстиції України від 24.05.2016 №1487/5). URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1091-12>

Положення про Наглядову раду Координаційного центру з надання правової допомоги: затв. наказом Міністерства юстиції України від **14.08.2019 № 2551/5**. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0932-19#Text>

Про затвердження Типового положення про установу з надання безоплатної первинної правової допомоги: наказ Міністерства юстиції України від 28.03.2012 № 483/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0474-12#Text>

Мережа громадських радників розширюється. URL: <https://www.legalaid.gov.ua/ua/holovna/196-zhovten-2018/2397-merezha-hromadskykh-radnykiv-rozshyriuietsia>

Мережа правових клубів «PRAVOKATOR». URL: <https://www.legalaid.gov.ua/pro-systemu-bpd/pravovyj-klub-pravokator/>

Мін'юст розпочав ініціативу «СІМЕЙНІ РАДНИКИ», які допомагатимуть громадянам з питань сімейного права. URL: <https://minjust.gov.ua/news/ministry/minyust-rozpochav-initsiativu-simeyni-radniki-yaki-dopomagatimut-gromadyanam-z-pitan-simeynogo-prava>

Москвич Л. М. Роль адвокатури в системі адміністрування безоплатної вторинної правової допомоги в Україні. *Форум права*. 2017. №1.С 124-126. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.htm_2017_1_23

Правовий клуб PRAVOKATOR. URL: <http://pravokator.club/pro-klub/>

Peer Review: крок за кроком до якості безоплатної правової допомоги. URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/insh/peer-review-krok-za-krokom-do-yakosti-bezoplatnoyi-pravovoyi-dopomogi.html>

Рада Європи надала оцінку системі безоплатної правової допомоги в Україні: висновки та рекомендації. URL: <http://legalaid.gov.ua/ua/holovna/137-veresen-2016/1836-rada-yevroynadala-otsinku-systemi-bezoplatnoi-pravovoi-dopomohy-v-ukraini-vysnovky-tarekomendatsii>.

Тема 13. Адміністративно-правове регулювання нотаріальної діяльності в Україні

О р і є н т о в н и й п л а н

1. Нотаріальна діяльність як об'єкт адміністративно-правового регулювання.

3. Адміністративно-правовий статус нотаріуса в Україні.

3. Суб'єкти адміністративно-правового забезпечення організації і діяльності нотаріату та їх повноваження:

3.1. Міністерство юстиції України та його територіальні органи

3.2. Вища кваліфікаційна комісія нотаріату

3.3. Нотаріальна палата України.

4. Зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання нотаріальної діяльності

Розкриваючи перше питання, необхідно передусім висвітлити поняття, основні завдання та функції нотаріату, визначити особливості його організаційно-структурної побудови, правові засади організації та діяльності, а також етичні засади нотаріальної діяльності.

У другому питанні досліджується адміністративно-правовий статус нотаріуса в Україні, який визначається комплексом правових норм, що встановлюють принципи організації та змісту нотаріальної діяльності і закріплюють права, обов'язки, обмеження та відповідальність нотаріусів. Окрема увага має бути приділена гарантіям нотаріальної діяльності, особливостям правових статусів державних і приватних нотаріусів з урахуванням порядку зайняття посади, фінансового забезпечення діяльності тощо.

При викладенні третього питання слід розкрити основні завдання та повноваження, а також механізм їх реалізації (форми, методи) таких суб'єктів адміністративно-правового забезпечення організації і діяльності нотаріату, як Міністерство юстиції України та його територіальні органи, Вища кваліфікаційна комісія нотаріату та Нотаріальна палата України. Останнє питання присвячене висвітленню зарубіжного досвіду адміністративно-правового регулювання нотаріальної діяльності.

Завершують роботу висновки, де бажано викласти власну точку зору щодо подальшого вдосконалення організаційних та правових засад нотаріальної діяльності, управління у сфері нотаріату.

Список нормативно-правових актів та літератури

Конституція України : Закон України від 28.06.1996 р.
Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30 ст.141.

Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 № 3425-XII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794- VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>

Положення про Міністерство юстиції України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>

Про затвердження Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату: постанова Кабінету Міністрів України від 31.08.2011 р. № 923. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/923-2011-p>

Положення про міжрегіональні управління юстиції Міністерства юстиції України: затв. наказом Міністерства юстиції України від 23.06.2011 № 1707/5 (назва в ред. наказу Міністерства юстиції від 23.10.2019 № 3228/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0759-11#n19>

Про затвердження Порядку проведення перевірки організації роботи державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів, організації нотаріальної діяльності приватних нотаріусів, дотримання державними і приватними нотаріусами порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства: наказ Мін'юсту України від 17.02.2014 № 357/5. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0298-14>

Про затвердження Порядку видачі свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю: наказ Мін'юсту України від 11.07.2012 № 1043/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1170-12#Text>

Про затвердження Порядку допуску осіб до складання кваліфікаційного іспиту та проведення кваліфікаційного іспиту Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату: наказ Міністерства юстиції України від 28.07. 2011 № 1905/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0926-11#Text>

: URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text>

Про затвердження Положення про порядок реєстрації приватної нотаріальної діяльності та заміщення приватного нотаріуса: наказ Міністерстві юстиції України від 22.03.2011 № 871/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0388-11#Text>

Про затвердження Положення про вимоги до робочого місця (контори) приватного нотаріуса та здійснення контролю за організацією нотаріальної діяльності: наказ Міністерства юстиції України від 23.03.2011 № 888/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0406-11#Text>

Про затвердження Порядку внесення Міністерством юстиції України, територіальними органами Міністерства юстиції або Нотаріальною палатою України подання про анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю та його розгляд Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату: наказ Міністерства юстиції України від 28.07.2011 № 1904/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0925-11#Text>

Про затвердження Правил професійної етики нотаріусів України: наказ Міністерства юстиції України від від 04.10.2013 № 2104/5 URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1730-13>

Про затвердження Порядку проведення перевірки організації роботи державних нотаріальних контор, державних нотаріальних архівів, організації нотаріальної діяльності приватних нотаріусів, дотримання державними і приватними нотаріусами порядку вчинення нотаріальних дій та виконання правил нотаріального діловодства: наказ Мін'юсту України від 17.02.2014 № 357/5. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0298-14>

Регламент роботи Вищої кваліфікаційної комісії нотаріату при Міністерстві юстиції України: затв. Вищої

кваліфікаційної комісії нотаріату від «27» жовтня 2017 року (зі змінами). URL: https://minjust.gov.ua/ukr_notar_2

Статут Нотаріальної палати України / затв. Черговим З'їздом нотаріусів України від 20 квітня 2018 року. URL: <https://npu.ua/palata/documents/main/>

Типове Положення про відділення Нотаріальної палати України в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі (ред. від 20.04.2018). URL: <http://npu.ua/wp-content/uploads/2019/07/viddilennia.pdf>

Льїна Ю.П. Особливості правового статусу нотаріуса у деяких зарубіжних країнах. *Науковий вісник гуманітарного університету*. 2013. № 5. С. 148–153.

Комаров В. В., Баранкова В.В. Нотаріат в Україні: підручник. Харків: Право, 2011. 384 с.

Німак М. Співвідношення понять "нотаріальна діяльність" та "реєстраційна діяльність нотаріуса". *Вісник Національного університету "Львівська політехніка". Юридичні науки*. 2017. № 865. С. 413–420. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2017_865_65

Тищенко В.Г. Визначення поняття нотаріальна діяльність з позиції адміністративно-правового регулювання. *Вісник Чернівецького факультету Національного університету "Одеська юридична академія"*. 2015. Вип. 4. С. 188–198. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/vchfo_2015_4_19

Тищенко В.Г. Зарубіжний досвід адміністративно-правового регулювання діяльності нотаріату. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Юридичні науки*. 2014. Вип. 5-2.

Тема 14. Публічне адміністрування у сфері державної реєстрації (організаційно-правовий аспект)

Орієнтовний план

1. Міністерство юстиції України в системі публічного адміністрування у сфері державної реєстрації: основні завдання, повноваження, форми та методи реалізації.

2. Децентралізація повноважень у сфері державної реєстрації.

2.1. Особливості організації та правового забезпечення державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців.

2.2. Суб'єкти державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень.

3. Правове регулювання державної реєстрації актів цивільного стану: сучасний стан та тенденції розвитку.

4. Контроль у сфері державної реєстрації.

Розкриваючи перше питання, необхідно особливу увагу приділити характеристичі повноважень Мін'юсту у сфері державної реєстрації, основним напрямам, формам та методам їх реалізації.

Особливістю сучасного етапу розвитку державно-реєстраційної діяльності у сфері юстиції є децентралізація повноважень у цій сфері, розширення кола суб'єктів державної реєстрації. Передусім це стосується державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, а також речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень. Особливості організації та правового забезпечення державної реєстрації з визначених напрямів розкриваються у межах другого питання. Третє питання присвячене характеристичі сучасної системи державної реєстрації актів цивільного стану, тих проєктів, що реалізуються у даній сфері, правових засад цієї діяльності та тенденцій подальшого розвитку.

Розкриваючи останнє питання, слід основну увагу зосередити на характеристичі основних суб'єктів та видів контролю у сфері державної реєстрації, правових засад, напрямів та форм реалізації.

У заключній частині роботи бажано викласти власну точку зору щодо подальшого вдосконалення організаційно-

правових засад публічного адміністрування у сфері державної реєстрації.

Список нормативно-правових актів
та літератури

Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794- VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18>

Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/755-15>

Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень: Закон України від 01.07.2004 № 1952-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1952-15>

Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 № 2398-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2398-17>

Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16.11.1992 № 2782-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/2782-12>

Положення про Міністерство юстиції України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 02.07.2014 № 228. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>

Про реалізацію експериментального проекту у сферах державної реєстрації речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень і державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: постанова Кабінету Міністрів України від 24.10.2018 № 860. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/860-2018-%D0%BF>

Положення про міжрегіональні управління юстиції Міністерства юстиції України: затв. наказом Міністерства юстиції України від 23.06.2011 № 1707/5 (назва в ред. наказу Міністерства юстиції від 23.10.2019 № 3228/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/z0759-11#n19>

Про затвердження Порядку здійснення контролю у сфері державної реєстрації: постанова Кабінету Міністрів України від 21.12.2016 № 990 (ред. від 02.11.2019). URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/990-2016-%D0%BF/print1509655127780322>

Про запровадження реалізації пілотного проекту щодо державної реєстрації шлюбу: розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.09. 2017 № 654-р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502-2016-%D1%80>

Про запровадження пілотного проекту у сфері державної реєстрації громадських формувань: наказ Міністерства юстиції України від 17.06.2016 № 1717/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0876-16>

Котяж Л. Поняття публічного адміністрування у сфері державної реєстрації в Україні. *Адміністративне право і процес*. 2018. №11. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/11/21.pdf>

Основи публічного адміністрування: навч. посіб. / Ю. П. Битяк, Н. П. Матюхіна, М. С. Ковтун та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018.

Т е м а 15. Державне управління цифровою трансформацією (організаційно-правовий аспект)

О р і є н т о в н и й п л а н

1. Поняття цифрової трансформації, її мета, сутність, основні напрями цифрового розвитку України.
2. Праві засади державного управління у сфері цифрової трансформацією в Україні.
3. Система суб'єктів державного управління цифровою трансформацією в Україні: особливості правового становища.
4. Цифровізація адміністративних послуг.

5. Зарубіжний досвід цифровізації публічного адміністрування (особливості організаційно-правового забезпечення).

Розкриваючи перше питання, необхідно передусім висвітлити суть та зміст поняття цифрової трансформації, визначити її мету, принципи та основні напрями реалізації. Друге питання потребує розгляду правових засад державного управління у сфері цифрової трансформації.

При викладенні третього питання слід надати характеристику системі суб'єктів державного управління у сфері цифрової трансформації, висвітлити особливості їх правового становища, роль та місце в цій системі. Особлива увага має бути приділена розкриттю особливостей правового статусу Міністерства цифрової трансформації України, характеристики таких його складових, як мета, завдання, функції, форми та методи їх реалізації, особливості організаційної структури, порядок утворення та компетенція. Бажано надати характеристику тим про-ектам, які вже реалізуються в Україні у визначеній сфері, а також тим, які тільки започатковані або плануються до розробки та впровадження. У тому числі це стосується розвитку такого напрямку, як цифровізація адміністративних послуг (електронні адміністративні послуги).

Зарубіжному досвіду організації та правового забезпечення цифровізації публічного адміністрування присвячене останнє питання курсової роботи.

У заключній частині роботи бажано викласти власну точку зору щодо подальшого вдосконалення організації та правового забезпечення цифрового розвитку України, основних напрямів впровадження новітніх технологій у сфері публічного адміністрування.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/>

show/5203-17#Text

Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>

Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>

Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 (в ред. від 18.12.2018 №1102). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>

Концепція розвитку електронного урядування в Україні: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>

Деякі питання документування управлінської діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF/ed20180117#n1254>

Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 № 606. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF>

Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 21.10.2015 № 835. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/835-2015-%D0%BF/paran12>

Порядок ведення Єдиного державного порталу відкритих даних: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 867. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249551462>

Перелік наборів даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних. Усі розпорядники інформації (у межах компетенції): Додаток до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних; (в ред. постанови Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 № 409. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/KP190409.html

Порядок організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018. № 357. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/deyaki-pitannya-organizaciyi-elektronnoyi-vzayemodiyi-derzhavnih-elektronnih-informacijnih-resursiv>

Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства України на 2018–2020 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/67-2018-%D1%80/stru>

Положення про Міністерство цифрової трансформації України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/856-2019-%D0%BF>

Волох О. К. Електронне урядування як форма публічного адміністрування. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. №6. http://lsej.org.ua/6_2016/41.pdf

Основи публічного адміністрування: : навч. посібник / Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Ковтун М. С. та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018.

Т е м а 16. Публічне адміністрування в умовах розвитку інформаційного суспільства (організаційно-правовий аспект)

О р і є н т о в н и й п л а н

1. Інформатизація та інформаційні ресурси як чинники становлення інформаційного суспільства.

2. Електронне урядування як форма організації публічного адміністрування: його сутність, мета, основні завдання, законодавче та інституційне забезпечення.

3. Запровадження електронного документообігу та електронної взаємодії в органах державної влади та місцевого самоврядування як складова реформи публічної адміністрації: правові засади, сутність та значення.

4. Правове регулювання доступу до публічної інформації

Висвітлюючи перше питання, необхідно передусім визначити суть поняття «інформаційне суспільство», охарактеризувати його основні ознаки та етапи формування. Важливим є визначення поняття інформаційних ресурсів, надання їх класифікації, висвітлення завдань та провідних напрямів інформаційного забезпечення публічного адміністрування, вимог, що висуваються до інформаційної культури публічних службовців.

Наступне питання пов'язане із запровадженням в Україні електронного урядування, визначенням його мети, основних завдань, особливостей організаційного та правового забезпечення. Особливу увагу слід приділити діяльності Міністерства цифрової трансформації України, висвітленню особливостей його правового статусу.

Окремої уваги потребує розкриття змісту основних напрямів та форм реалізації електронного урядування, його значення для забезпечення ефективності діяльності органів публічної влади як з точки зору забезпечення внутрішньої діяльності, так і їх взаємодії між собою та іншими суб'єктами (надання електронних адміністративних послуг, електронні звернення, електронні довідки, забезпечення функціонування офіційних веб-сайтів тощо). Третє питання присвячене визначенню правових засад запровадження електронного документообігу та електронної взаємодії в органах публічної влади, їх можливостей та значення. В останньому питанні можна окреслити правові засади забезпечення доступу до публічної інформації, охарактеризувати порядок доступу до інформації (основні шляхи та організаційні форми). Слід

наголосити, що останнім часом усе більш важливого значення набуває проблема захисту інформації.

У заключній частині роботи бажано викласти власну точку зору щодо подальшого вдосконалення організаційних та правових засад діяльності органів публічної адміністрації, функціонування публічної служби в умовах розвитку інформаційного суспільства.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про інформацію : Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>

Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>

Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 (в ред. від 18.12.2018 №1102). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>

Концепція розвитку електронного урядування в Україні: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>

Деякі питання документування управлінської діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 17.01.2018 № 55. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/55-2018-%D0%BF/ed20180117#n1254>

Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 № 606. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF>

Порядок ведення Єдиного державного порталу відкритих даних: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 867. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/249551462>

Порядок організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018. № 357. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npras/deyaki-pitannya-organizaciyi-elektronnoi-vzayemodiyi-derzhavnih-elektronnih-informacijnih-resursiv>

Положення про Міністерство цифрової трансформації України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/856-2019-%D0%BF>

Волох О. К. Електронне урядування як форма публічного адміністрування. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. №6. URL: http://lsej.org.ua/6_2016/41.pdf

Он-лайн Будинок юстиції. URL: <https://online.minjust.gov.ua/>

Основи публічного адміністрування: : навч. посібник / Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Ковтун М. С. та ін.; за заг. ред. Н.П. Матюхіної. Харків: Право, 2018.

Соломко Ю. Електронне урядування: поняття, сутність, принципи та напрями розвитку. *Ефективність державного управління*. 2018. ВІП. 2 (55). Ч. 1 URL: http://www.lvivacademy.com/vidavnistvo_1/edu_55/fail/16.pdf

Сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку в Україні електронних адміністративних послуг: Аналітична записка / Національний інститут стратегічних досліджень при Президентові України, 2014. 72с. URL: <http://www.niss.gov.ua/articles/1716/>

**Тема 17. Публічне адміністрування розвитком
електронного урядування в Україні
(організаційно-правові засади)**

Орієнтовний план

1. Поняття електронного урядування, його мета, принципи, основні тенденції розвитку, значення для забезпечення ефективності публічного адміністрування.

2. Сучасний стан правового та інституційного забезпечення публічного адміністрування розвитком електронного урядування.

3. Міністерство цифрової трансформації України в системі публічного адміністрування розвитком електронного урядування: особливості адміністративно-правового статусу.

4. Основні напрями та форми реалізації електронного урядування.

5. Надання адміністративних електронних послуг (організаційно-правові засади).

Висвітлюючи перше питання, необхідно передусім пояснити суть поняття «електронне урядування», його мету, основні завдання, особливості сучасного етапу розвитку. Важливо акцентувати увагу на значенні електронного урядування для забезпечення ефективності функціонування органів публічної адміністрації, публічної служби.

Розкриваючи друге питання, необхідно відзначити особливості сучасного етапу правового забезпечення публічного адміністрування розвитком електронного урядування, надати характеристику системі суб'єктів публічного адміністрування, висвітлити особливості їх правового становища. При викладенні третього питання головну увагу слід зосередити на характеристиці адміністративно-правового статусу Міністерства цифрової трансформації України (мета, завдання, функції діяльності, особливості організаційної структури, порядок утворення та компетенція), його місця та ролі у системі публічного адміністрування.

Окремої уваги потребує висвітлення основних напрямів та форм реалізації електронного урядування органами публічної влади (у тому числі у сфері юстиції). Останнє питання присвячене визначенню правових засад та організації надання адміністративних електронних послуг.

У заключній частині роботи бажано викласти власну точку зору щодо подальшого вдосконалення організації та правового забезпечення публічного адміністрування розвитком електронного урядування.

Список нормативно-правових актів та літератури

Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5203-17#Text>

Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22.05.2003. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-15>

Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>

Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>

Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

Стратегія реформування державного управління України на період до 2021 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 24.06.2016 (в ред. від 18.12.2018 №1102). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80>

Концепція розвитку електронного урядування в Україні: схвалено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20.09.2017 № 649-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/649-2017-%D1%80>

Питання Єдиного державного веб-порталу електронних

послуг та Єдиного державного порталу адміністративних послуг: постанова Кабінету Міністрів України від 04.12.2019 № 1137. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1137-2019-%D0%BF#Text>

Положення про електронну взаємодію державних електронних інформаційних ресурсів: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 08.09.2016 № 606. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/606-2016-%D0%BF>

Порядок ведення Єдиного державного порталу відкритих даних: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 30.11.2016 № 867. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/249551462>

Порядок організації електронної інформаційної взаємодії державних електронних інформаційних ресурсів: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 10.05.2018. № 357. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/deyaki-pitannya-organizaciyi-elektronnoyi-vzayemodiyi-derzhavnih-elektronnih-informacijnih-resursiv>

Положення про Міністерство цифрової трансформації України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 18.09.2019 № 856. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/856-2019-%D0%BF>

Волох О. К. Електронне урядування як форма публічного адміністрування. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2016. №6. URL: http://lsej.org.ua/6_2016/41.pdf

Дія: Державні послуги онлайн: Єдиний портал державних послуг Дія. URL: <https://diia.gov.ua/>

Коров'як О. Я. Проблеми впровадження електронного урядування в Україні. *Прикарпатський юридичний вісник*. 2018. Вип. 2(23). URL: http://www.pjv.nuoua.od.ua/v2_2018/12.pdf

Он-лайн Будинок юстиції. URL: <https://online.minjust.gov.ua/>

Основи публічного адміністрування: : навч. посібник / Битяк Ю. П., Матюхіна Н. П., Ковтун М. С. та ін.; за заг. ред. Н. П. Матюхіної. Харків: Право, 2018.

Соломко Ю. Електронне урядування: поняття, сутність, принципи та напрями розвитку. *Ефективність державного*

Т е м а 18. Адміністративний примус у публічному адмініструванні

О р і є н т о в н и й п л а н

1. Сутність адміністративного примусу, його відмінність від інших видів державного примусу.
2. Класифікація заходів адміністративного примусу.
 - 2.1. Адміністративно-запобіжні заходи.
 - 2.2. Заходи припинення правопорушень.
3. Поліцейські заходи в системі заходів адміністративного примусу.
4. Застосування заходів адміністративного примусу недержавними структурами.

При висвітленні першого питання доцільно звернути увагу на те, що адміністративний примус – це один з видів державного примусу. У зв'язку із цим бажано, по-перше, перелічити загальні риси, притаманні всім видам державного примусу, і, по-друге, виокремити низку характерних особливостей адміністративного примусу.

Теоретичне і практичне значення має класифікація заходів адміністративного примусу за видами. При викладанні другого питання слід зазначити різні наукові погляди щодо такої класифікації, розкрити систему заходів адміністративного примусу. Передусім це стосується адміністративно-запобіжних заходів та заходів припинення правопорушень. У роботі доцільно надати загальну характеристику цих заходів, визначити їх особливості, виокремити їх види та навести приклади найтиповіших заходів.

При викладенні третього питання головна увага має бути зосереджена на характеристиці поліцейських заходів: їх

поняття, вимоги, мета та види (превентивні поліцейські заходи та заходи поліцейського примусу), а також, посилаючись на приписи запропонованих нормативних актів, слід окреслити процедури застосування цих заходів.

При висвітленні останнього питання необхідно враховувати, що за сучасних умов застосування заходів адміністративного примусу знайшло виявлення в діяльності не тільки державних органів, а й недержавних утворень (див., наприклад, Закони України « Про охоронну діяльність» від 22.03.2013, « Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону» від 22.06.2000 та інші). Зокрема, суб'єкти охоронної діяльності тісно співпрацюють з правоохоронними органами у напрямку попередження й припинення правопорушень, забезпечення охорони громадського порядку, застосовуючи, у тому числі, і заходи адміністративного примусу (у межах, визначених законодавством).

Завершують роботу висновки, де бажано викласти власну точку зору щодо питань, які досліджувались.

Список нормативно-правових актів та літератури

Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 р. № 8073-Х. *Відомості Верховної Ради України*. 1984. № 51. Ст. 1122.

Кодекс цивільного захисту України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 34-35. Ст. 458.

Про Національну поліцію: Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 40-41. Ст. 379.

Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення : Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 27. Ст. 218.

Про охоронну діяльність: Закон України від 22.03.2013 № 4616-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4616-17#Text>

Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від від 22.06.2000 № 1835-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1835-14#Text>

Ліцензійні умови провадження охоронної діяльності: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 18 листопада 2015 р. № 960. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/960-2015-%D0%BF#Text>

Про затвердження переліку спеціальних засобів, придбання, зберігання та використання яких здійснюється суб'єктами охоронної діяльності: постанова Кабінету Міністрів України від 11.02.2012 № 97. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/97-2013-%D0%BF#Text>

Весельська Т. Адміністративне затримання особи: українські реалії та міжнародний досвід. *Право України*. 2010. № 2. С. 243–249.

Завальний М.В. Правовий статус державних та недержавних суб'єктів охоронної діяльності в Україні. *Форум права*. 2016. № 4. URL: [file:///C:/Users/Nataliya/Downloads/QoxunM7OnMSIQJ4kaesKo0Bhg6Vyjrdg%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/Nataliya/Downloads/QoxunM7OnMSIQJ4kaesKo0Bhg6Vyjrdg%20(1).pdf)

Гришина Н. В. Сутність адміністративно-запобіжних заходів, їх місце в системі адміністративного примусу. *Вісник Харківського національного ун-ту ім. В. Н. Каразіна. Серія "Право"*. 2014. № 1137. С. 90–93.

Коліушко І., Банчук О. Поняття адміністративного примусу потребує ґрунтовного переосмислення. *Право України*. 2010. № 4. С. 307–313.

Матюхіна Н. П. Приватний сектор безпеки: нові реалії сучасного простору безпеки України. *Приватний сектор безпеки: сучасний досвід та проблеми правового регулювання*: зб. наук. пр. за матеріалами I Міжнарод. наук.-практ. конф. (м. Харків, 19 квіт.2013 р.) / Нац. ун-т. «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого». Харків, 2013. С. 7–11.

Матюхіна Н. П. Приватний сектор безпеки США.

Шляхи розвитку та реалії сьогодення: монографія. Харків: Юрайт, 2013. 280 с.

Устименко Є. В. Систематизація заходів адміністративного припинення. *Часопис Київського ун-ту права*. 2015. № 3. С.160–163.

ДОДАТКИ

Додаток 1

Рекомендації щодо підготовки та оформлення курсових робіт

Додаток № 1
до Положення про порядок
підготовки, подання, обліку, захисту
та зберігання курсових робіт

1. Робота над курсовим проєктом складається з таких етапів.

1.1. Підготовчий етап:

– добір літератури з теми, визначення необхідних нормативно-правових та інших юридичних актів, матеріалів практики і джерел їх отримання;

– складання на основі ознайомлення з цими

матеріалами завдання на курсову роботу (орієнтовного плану роботи) та узгодження його з керівником.

1.2. Основний етап дослідження:

– ретельне вивчення рекомендованої і додаткової літератури, з'ясування змісту основних категорій та понять, пов'язаних із темою, аналіз стану наукової розробки питань теми, зіставлення висловлених у літературі наукових поглядів, вироблення свого ставлення до них, формування аргументованих уявлень з основних питань теми;

– аналіз чинного законодавства і узагальнення матеріалів юридичної практики;

– формування попередніх висновків по роботі, спрямованих на вироблення нових положень теоретичного та прикладного характеру.

З усіх питань, які виникають у процесі виконання курсової роботи, студентові слід консультуватися із науковим керівником.

1.3. Написання роботи. Згідно з планом у тексті потрібно послідовно розкрити основні питання теми. При цьому особлива увага повинна бути приділена формулюванню відповідних державно-правових понять, розкриттю й обґрунтуванню важливих якостей, специфічних закономірностей, принципів вивчення державно-правових явищ, тенденцій їх розвитку. У роботі слід висвітлити наявні в юридичній літературі погляди на проблематику теми. Студент повинен висловити своє ставлення до таких поглядів (або ж запропонувати власну точку зору).

2. Курсова робота повинна мати таку структуру:

- титульний аркуш,
- зміст,
- вступ,
- основний текст (поділяється на два чи більше розділів),
- висновки,
- список використаної літератури.

2.1. У змісті роботи дається перелік всіх її структурних

елементів (вступ, розділи основного тексту з їх назвами, висновки, список використаної літератури) та вказуються сторінки курсової роботи, на яких починаються відповідні структурні елементи.

2.2. У вступі курсової роботи (писати його рекомендується вже після підготовки чорнового варіанта її основної частини) розкриваються значення й актуальність обраної теми, коротко характеризується стан її розробки у літературі, зазначаються предмет, мета наукового дослідження.

2.3. У розділах основного змісту курсової роботи мають безпосередньо використовуватися й висвітлюватися: Конституція України, міжнародно-правові акти, чинне вітчизняне законодавство, матеріали практики застосування права, тлумачення права, правового виховання та іншої юридичної практики (відповідно до теми роботи). У певних випадках може бути необхідним також використання законодавства і юридичної практики інших держав. Посилання на джерела цих матеріалів необхідно давати у виносках за офіційними виданнями законодавства, опублікованими матеріалами або ж за архівами відповідних органів чи організацій, а також за даними мережі Internet.

Підрядкові виноска на ці джерела, а також на літературу подаються за єдиними стандартизованими правилами бібліографічного опису. Виноски можуть бути наскрізні (подаються у тексті у квадратних дужках із зазначенням номера джерела у списку використаних джерел та номера сторінки; у цьому випадку список використаних джерел повинен складатися за принципом послідовності згадування їх у тексті) або посторінкові (здійснюються в кінці кожної сторінки із зазначенням імені автора, назви джерела, видавництва та відповідної сторінки; список використаних джерел формується в алфавітному порядку). Студент повинен самостійно логічно, аргументовано і грамотно розкрити питання теми.

Назви розділів роботи та інших структурних елементів основного тексту мають точно відповідати складеному плану.

Цитати, посилання на літературу, законодавство та інші матеріали слід зіставляти з текстами оригінальних джерел.

2.4. У висновках повинні бути чітко й лаконічно сформульовані основні висновки, яких студент дійшов при виконанні курсової роботи.

2.5. Список використаної літератури відображає ступінь дослідженості студентом даної проблеми.

Основними елементами опису літератури є:

а) для книг: прізвище та ініціали автора, назва твору, місце випуску, назва видавництва, рік випуску, кількість сторінок;

б) для журнальних статей: прізвище та ініціали автора (авторів), основний заголовок статті, назва журналу, рік, номер (том, випуск), сторінки, на яких вміщена стаття.

При алфавітному розташуванні література групується послідовно за алфавітом: прізвищ авторів і заголовків книг і статей (по-різному в українському, російському та латинському алфавітах). Роботи автора, які написані разом із співавтором, – за алфавітом першого прізвища співавторів.

Роботи авторів з однаковим прізвищем – за алфавітом ініціалів.

**Зразок титульного аркуша курсової роботи
для студентів денної форми навчання**

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

_____ (повна назва кафедри)

КУРСОВА РОБОТА

з _____
на тему _____

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
Інституту (факультету) _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

Керівник _____

(посада, вчене звання, науковий ступінь,
прізвище та ініціали)

ОЦІНКА: Національна шкала _____

Кількість балів: _____ **Оцінка: ECTS** _____

Члени комісії: _____ (прізвище та ініціали)

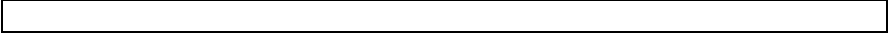
_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

**Харків
20**

**Зразок титульного аркуша курсової роботи
для студентів заочної форми навчання**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

_____ (повна назва кафедри)

КУРСОВА РОБОТА

з _____
на тему _____

Студента (ки) _____ курсу _____ групи
Інституту (факультету) _____

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

ОЦІНКА: Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: *ECTS* _____

Члени комісії: _____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

_____ (підпис) _____ (прізвище та ініціали)

Харків
20 ____

**Витяг з положення
про порядок підготовки, подання, обліку, захисту
та зберігання курсових робіт від 14.02.2013 р.**

1.2.Оцінювання курсової роботи студентів денної форми навчання під час її захисту проводиться за критеріями:

Кількість балів	Критерії оцінювання знань і умінь студента
50	1. Всебічне, системне і глибоке знання матеріалу теми курсової роботи, у тому числі орієнтування в основних наукових концепціях, що стосуються даної теми. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою (див. методичні поради). 3. Здатність використовувати отримані результати у практичній роботі.
45	1. Повне знання матеріалу теми курсової роботи. 2. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Розуміння значення отриманих результатів для практичної роботи.
40	1. Достатньо повне знання матеріалу теми курсової роботи, відсутність у відповідях на захисті суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Розуміння значення отриманих результатів для практичної роботи.
35	1. Знання основного матеріалу теми курсової роботи. 2. Часткове засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Помилки та певні неточності у відповіді на захисті за наявності знань для їх усунення – самостійного або за допомогою викладача.

30	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу теми курсової роботи в обсязі, що уможливило подальше його засвоєння. 2. Знайомство з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Допущено помилки у відповіді на захисті, однак при цьому проявлено знання, які дозволяють усунути найсуттєвіші помилки за допомогою викладача.
25	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу теми курсової роботи; 2. Наявність суттєвих помилок у відповіді на захисті. 3. Неможливість у достатньому обсязі засвоїти матеріал курсової роботи без додаткової підготовки за даною темою.

5.3. Підсумкова оцінка з написання та захисту курсової роботи для студентів денної форми навчання складається із суми балів, виставлених рецензентом при оцінюванні змісту курсової роботи та отриманих за результатами захисту роботи. У разі отримання студентом під час захисту 25 балів, бали, отримані за результатами рецензування, до підсумкової оцінки не додаються.

Підсумкова оцінка у балах переводиться у чотирибальну шкалу та оцінку за шкалою ECTS відповідно до наведеної таблиці.

Кількість балів за курсову роботу за шкалою ECTS	Відповідні рівні чотирибальної (державної) шкали успішності	Шкала ECTS
90-100	ВІДМІННО ДОБРЕ	A
80-89		B
75-79		C
70-74	ЗАДОВІЛЬНО	D
60-69		E
20-59	НЕЗАДОВІЛЬНО	FX
0-19		F

5.7. У випадку, коли захист курсової роботи оцінено на “незадовільно”, студенту надається двотижневий термін для її доопрацювання.

**Витяг з положення
про порядок підготовки, подання, обліку, захисту
та зберігання курсових робіт від 14.02.2013 р.**

1.5. Оцінювання курсової роботи студентів заочної форми навчання під час її захисту проводиться за наступними критеріями:

Оцінка	Критерії оцінювання знань і умінь студента
5 «відмінно»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Всебічне, системне і глибоке знання матеріалу теми курсової роботи, у тому числі орієнтування в основних наукових доктринах та концепціях, що стосуються даної теми. 2. Засвоєння основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою (див. методичні поради). 3. Здатність використовувати отримані результати у практичній роботі.
4 «добре»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо повне знання матеріалу теми курсової роботи, відсутність у відповіді на захисті суттєвих неточностей. 2. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Розуміння значення отриманих результатів для практичної роботи.
3 «задовільно»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу теми курсової роботи в обсязі, що уможливило подальше його засвоєння. 2. Знайомство з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 3. Помилки у відповіді на захисті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
2 «незадовільно»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Відсутність знань значної частини основного матеріалу теми курсової роботи. 2. Наявність суттєвих помилок у відповіді на захисті. 3. Неможливість у достатньому обсязі засвоїти

	матеріал курсової роботи без додаткової підготовки даної теми.
--	--

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
Тематика курсових робіт та методичні рекомендації до їх виконання..	6
Додатки.....	68
Додаток 1. Рекомендації щодо підготовки та оформлення курсових робіт.....	68
Додаток 2. Зразок титульного аркуша курсової роботи.....	71
Додаток 3. Витяг з Положення про порядок підготовки, подання, обліку, захисту та зберігання курсових робіт від 14.02.2013 р.....	73

Навчальне видання

Електронне видання

**ТЕМАТИКА КУРСОВИХ РОБІТ
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ОСНОВИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ»
та методичні рекомендації
до їх виконання**

для студентів

Інституту підготовки кадрів для органів юстиції України
денної та заочної форми навчання
другого (магістерського) рівня вищої освіти
галузі знань 08 «Право»
спеціальності 081 «Право»

У к л а д а ч і : МАТЮХІНА Наталія Петрівна,
ФЕДЧИШИН Сергій Анатолійович,
ЧЕРВЯКОВА Олена Борисівна

Відповідальний за випуск *В. М. Гаращук*

Редактор *О. І. Борисенко*

Комп'ютерна верстка *А. В. Старжинської*